

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Komunikat dyrektora CKE z 20 sierpnia 2026 r. w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w roku szkolnym 2026/2027
<i>Egzamin:</i>	Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie
<i>Formuła egzaminu</i>	Formuła 2017¹
<i>Termin egzaminu:</i>	Sesja 1. 2027 ZIMA Sesja 2. 2027 LATO
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 sierpnia 2026 r.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. poz. 860, z późn. zm.)

Na podstawie art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty² **podaję** informację o szczegółowych sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania **egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – Formuła 2017** do potrzeb zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym zdających z niepełnosprawnościami, z niedostosowaniem społecznym oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

1. Dostosowanie formy egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dla absolwenta niewidomego albo słabowidzącego.
2. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie polega odpowiednio na:
 - a. zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym absolwenta
 - b. zapewnieniu absolwentowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych
 - c. wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia zdającego i środków dydaktycznych
 - d. przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie poszczególnych części egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie
 - e. zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu zawodowego specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego, aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia absolwenta.
3. Możliwe sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dla poszczególnych grup zdających wskazane są w Tabeli 1.
4. Absolwenci uprawnieni do dostosowania:

Absolwent		Dostosowanie		Podstawa (dokument)
		formy	warunków	
1.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność	tak ³	tak	orzeczenie ⁴
2.	posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym	nie	tak	orzeczenie
3.	posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	nie	tak	orzeczenie
4.	chory (w tym przewlekłe) lub czasowo niesprawny	nie	tak	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza
5.	posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się	nie	tak	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej ^{5, 6}

² W brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2019 r.

³ Dotyczy wyłącznie absolwentów niewidomych i słabowidzących.

⁴ Orzeczenie wydane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 428).

⁵ W przypadku absolwentów szkół w zakładach poprawczych, zakładach karnych lub aresztach śledczych opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się może wydać psycholog zatrudniony odpowiednio w zakładzie poprawczym, zakładzie karnym lub areszcie śledczym.

⁶ Opinia o specyficznych trudnościach w uczeniu się wydana przez zespół opiniujący publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, albo niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym niepublicznej poradni specjalistycznej, spełniającej warunki, o których mowa w art. 127 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), tj. założonej zgodnie z art. 168 tej ustawy oraz zatrudniającej pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

5. Osoby, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, osoby spełniające warunki dopuszczenia do egzaminu eksternistycznego zawodowego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy, uprawnione do dostosowania:

Osoby		Dostosowanie		Podstawa (dokument)
		formy	warunków	
1.	niewidome, słabowidzące	tak	tak	zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji
2.	– niesłyszące, słabosłyszące – z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	nie	tak	zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji
3.	chory (w tym przewlekłe) lub czasowo niesprawny	nie	tak	zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza

6. Zaświadczenie o stanie zdrowia, o którym mowa w pkt. 4.4. i 5.3., lub zaświadczenie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji, o którym mowa w pkt. 5.1. i 5.2., zdający dołącza do:
- deklaracji – w przypadku absolwenta oraz osoby, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy
 - wniosku o dopuszczenie do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – w przypadku osoby przystępującej do eksternistycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.
- W szczególnych przypadkach zaświadczenie może być przedłożone w terminie późniejszym, niezwłocznie po jego otrzymaniu.
7. Opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, o której mowa w pkt. 4.5., absolwent składa dyrektorowi szkoły wraz z deklaracją przystąpienia do egzaminu
8. Dla absolwentów wymienionych w pkt. 4.2–4.5 oraz osób, o których mowa w pkt. 5.2, 5.3, nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.
9. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, wskazanych w Tabeli 1., określa sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania tego egzaminu dla danego absolwenta.
10. Sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do potrzeb i możliwości osób, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, lub osób, które spełniają warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych, wskazuje dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej lub upoważniona przez niego osoba, wybierając spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu określonych w Tabeli 1.
11. Dostosowując warunki i formę przeprowadzania egzaminu, nie można wykroczyć poza sposoby wymienione w Tabeli 1., z zastrzeżeniem pkt. 12.
12. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły/ przewodniczący zespołu egzaminacyjnego może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z pisemnym wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie absolwenta do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, nieujętych w niniejszym komunikacie. Uzgodnienia pomiędzy dyrektorem szkoły a dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej odbywają się w formie pisemnej nie później niż na 2 miesiące przed pierwszym dniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, z uwzględnieniem terminu realizacji zadania wskazanego w pkt 13.
13. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie absolwenta o wskazanych sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu zawodowego do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych nie później niż na 3 miesiące przed pierwszym dniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

14. Absolwent składa oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji, o której mowa w pkt.13.
15. Dyrektor szkoły, nie później niż na 2 miesiące przed terminem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, przekazuje dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej wykaz absolwentów korzystających z dostosowania. Uzgodnienia pomiędzy dyrektorem szkoły a dyrektorem okręgowej komisji egzaminacyjnej odbywają się w formie pisemnej. Jeżeli konieczność przyznania dostosowań, o których mowa powyżej, nastąpi po przekazaniu wykazu, stosowne uzgodnienia muszą zostać przeprowadzone niezwłocznie po uzyskaniu przez dyrektora szkoły informacji o potrzebie takich dostosowań. Zamówienie arkusza dostosowanego i arkusza dla osoby wspomagającej w terminie krótszym niż 2 miesiące przed pierwszym dniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie wymaga pisemnego porozumienia z dyrektorem właściwej komisji egzaminacyjnej.
16. Osoba wspomagająca, specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności ani żadna inna osoba nie może wykonywać za zdającego zadań egzaminacyjnych, stosując się do zaleceń przekazywanych przez zdającego. Pomoc osoby wspomagającej może być przyznana wyłącznie w sytuacji, gdy niepełnosprawność zdającego uniemożliwia odczytanie i/lub zapisanie odpowiedzi i ogranicza się wyłącznie do odczytania treści zadań i/lub zapisania odpowiedzi zdającego.
17. Specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności może być obecny na egzaminie wyłącznie wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania prawidłowego kontaktu ze zdającym.
18. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu do niepełnosprawności zdającego nie może wykraczać poza warunki, w których odbywał naukę. Zdający w trakcie egzaminu korzystają ze sprzętu, którego używali w procesie dydaktycznym.
19. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie absolwenta o wskazanych przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego sposobie lub sposobach dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.
20. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej informuje na piśmie osobę, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy oraz osobę przystępującą do eksternistycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, posiadającą zaświadczenie o stanie zdrowia, a także przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o sposobie lub sposobach dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie nie później, niż na 2 miesiące przed terminem tego egzaminu. Jeżeli konieczność dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie wystąpiła po tym terminie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej niezwłocznie informuje tę osobę oraz przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o sposobie lub sposobach dostosowania warunków przeprowadzania tego egzaminu.
21. Absolwent składa oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji.
22. Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości absolwenta zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.
23. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie powinien odbywać się w oddzielnej sali, jeżeli zdający korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:
 - a. korzystanie z urządzeń technicznych, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych
 - b. korzystanie z płyty CD z dostosowanymi materiałami egzaminacyjnymi
 - c. udział osoby wspomagającej w pisaniu albo pisaniu i czytaniu, a więc wyznaczonego członka zespołu nadzorującego część pisemną lub część praktyczną egzaminu lub wyznaczonego specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności.
 - d. korzystanie z pomocy specjalisty, np. psychologa, pedagoga, surdopedagoga, tłumacza języka migowego, oligofrenopedagoga, tyflop pedagoga.Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie powinien odbywać się w również w oddzielnej sali, jeżeli dotyczy osób z niedostosowaniem społecznym lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz w przypadku absolwentów wymagających w czasie egzaminu pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego lub aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia.
24. Gdy do przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w oddzielnej sali uprawnionych jest więcej niż jeden zdający, którym przysługują różne sposoby dostosowania,

możliwe jest przeprowadzenie egzaminu dla wszystkich tych zdających w jednej sali, pod warunkiem, że przebieg egzaminu nie będzie zakłócony dla żadnego z tych zdających.

25. Jeżeli zdający korzysta z pomocy osoby wspomagającej w pisaniu albo w pisaniu i czytaniu, przebieg egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie musi być rejestrowany za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zapis dźwiękowy stanowi integralną część arkusza egzaminacyjnego/materiałów egzaminacyjnych.

Egzamin dla zdających korzystających z pomocy osoby wspomagającej jest przeprowadzany zgodnie z instrukcją stanowiącą rozdział 5.8 *Informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie obowiązującej w danym roku szkolnym* (Formuła 2017).

26. Specjalista z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym nie może wchodzić w skład zespołu nadzorującego część pisemną lub część praktyczną egzaminu.
27. W przypadku absolwenta posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawności sprzężone⁷ istnieje możliwość skorzystania z dostosowań przewidzianych dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Dostosowanie takie wymaga pisemnego uzgodnienia z dyrektorem właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.
28. W szczególnych przypadkach wynikających ze stanu zdrowia lub niepełnosprawności zdającego, na wniosek zdającego oraz za pisemną zgodą dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej, egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie może być przeprowadzony w miejscu innym niż szkoła, placówka, centrum, u pracodawcy lub w podmiocie, który prowadził kwalifikacyjny kurs zawodowy. Wniosek należy złożyć do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. W uzasadnionych przypadkach wniosek może być złożony w terminie późniejszym.
29. Zdający, który jest chory, w czasie trwania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie może korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę.

⁷ Niepełnosprawność sprzężona dotyczy sytuacji, gdy u zdającego niesłyszącego, słabosłyszącego, niewidomego, słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, występuje co najmniej jeszcze jedna z wymienionych niepełnosprawności.

Tabela 1. Sposoby dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w roku szkolnym 2026/2027

 Tabela 1.1	<i>Uprawnieni do dostosowania</i>	Zdający niesłyszący , zdający słabosłyszący (dostosowanie w SIOEZ – grupa I.)
	<i>Podstawa uprawnienia</i>	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2a. Zapewnienie obecności specjalisty – surdopedagoga. ALBO 2b. Zapewnienie obecności specjalisty – tłumacza języka migowego. 2a. oraz 2b. możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2a. Zapewnienie obecności specjalisty – surdopedagoga. ALBO 2b. Zapewnienie obecności specjalisty – tłumacza języka migowego. 2a. oraz 2b. możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

 Tabela 1.2	<i>Uprawnieni do dostosowania</i>	Zdający niewidomi (dostosowanie w SIOEZ – grupa II.)
	<i>Podstawa uprawnienia</i>	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1a. Arkusz dostosowany w piśmie Braille’a wraz z czarnodrukiem. Przyznanie tej formy arkusza oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu o 40 minut. ALBO 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego, w którym treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B).		1a. Arkusz dostosowany w piśmie Braille’a wraz z czarnodrukiem. Przyznanie tej formy arkusza oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu o 50% czasu przeznaczonego na rozwiązanie zadań z arkusza egzaminacyjnego standardowego. ALBO 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego, w którym treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B).

ALBO 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c. możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera. ALBO 1d. Arkusz dostosowany wydrukowany z kartą odpowiedzi i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko w przypadku zdającego, który nie posługuje się pismem Braille’a, oraz w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c. Przyznanie dostosowania 1d. oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 1b. lub 1c lub 1d. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflop pedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych. 3a. Korzystanie z maszyny do pisanie pismem Braille’a.	ALBO 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c. możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera. ALBO 1d. Arkusz dostosowany i korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje treść arkusza i zapisuje rozwiązania zdającego. Wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko w przypadku zdającego, który nie posługuje się pismem Braille’a, oraz w przypadku braku możliwości wykorzystania arkuszy w formie określonej w pkt 1b. lub 1c. Przyznanie dostosowania 1d. oznacza obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie sposobu dostosowania 1b. lub 1c lub 1d. oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflop pedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych. 3a. Korzystanie z maszyny do pisanie pismem Braille’a.
ALBO 3b. Korzystanie z komputera ze specjalistycznym oprogramowaniem, z którego korzystał zdający na co dzień. 4. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.	ALBO 3b. Korzystanie z komputera ze specjalistycznym oprogramowaniem, z którego korzystał zdający na co dzień. 4. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.

 Tabela 1.3	Uprawnieni do dostosowania	Zdający słabowidzący (dostosowanie w SIOEZ – grupa III.)
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1a. Arkusz dostosowany zapisany czcionką Arial 16 pkt ALBO 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego, w którym treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). ALBO 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c. możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera. 2. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 3. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi zdający posługuje się na co dzień. 4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji. 5. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. 6. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflop pedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.		1a. Arkusz dostosowany zapisany czcionką Arial 16 pkt ALBO 1b. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formie pliku dźwiękowego, w którym treść arkusza czyta lektor (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). ALBO 1c. Arkusz dostosowany zapisany na płycie CD w formacie MS Word (A) oraz zapisany w formacie pdf (B). Przyznanie dostosowania 1b. oraz 1c. możliwe wtedy, gdy zdający korzysta z komputera. 2. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 3. Korzystanie z przyborów optycznych, którymi zdający posługuje się na co dzień. 4. Oświetlenie stanowiska pracy dostosowane do dysfunkcji. 5. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. 6. Zapewnienie obecności specjalisty – tyflop pedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

 Tabela 1.4	Uprawnieni do dostosowania	Zdający z niepełnosprawnością ruchową¹ Zdający z czasową niesprawnością rąk² (dostosowanie w SIOEZ – grupa IV.)
	Podstawa uprawnienia	¹ Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji. ² Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego oraz środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień, w tym z komputera. 3. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego oraz środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień, w tym z komputera. 3. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali

 Tabela 1.5	Uprawnieni do dostosowania	Zdający z afazją (dostosowanie w SIOEZ – grupa V.)
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obowiązkowe przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności, np. logopedy. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

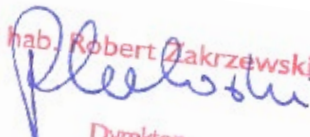
 Tabela 1.6	Uprawnieni do dostosowania	Zdający z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (dostosowanie w SIOEZ – grupa VI.)
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień, w tym z komputera. 3. Zapewnienie obecności oligofrenopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem oraz pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych. 4. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego lub odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 3 i 4 wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Korzystanie ze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, z których zdający korzysta na co dzień, w tym z komputera. 3. Zapewnienie obecności oligofrenopedagoga. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem oraz pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu i środków dydaktycznych. 4. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego lub odczytuje treść arkusza i zapisuje odpowiedzi zdającego. Możliwe tylko wtedy, gdy stopień niesprawności zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali. Przyznanie tego sposobu dostosowania oznacza obligatoryjne przyznanie przedłużenia czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 3 i 4 wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą.

 Tabela 1.7	Uprawnieni do dostosowania	Zdający z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (dostosowanie w SIOEZ – grupa VII.)
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające występowanie dysfunkcji
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Zapisywanie rezultatów w postaci dokumentacji z wykonania zadania lub zadań na komputerze. Możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej lub gdy zdający posługuje się alternatywnymi wspomagającymi metodami komunikacji. 4. Zapewnienie obecności specjalisty z zakresu niepełnosprawności. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym i pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu oraz środków dydaktycznych.

	Uprawnieni do dostosowania	Zdający chorzy (w tym z przewlekłymi chorobami) lub czasowo niesprawni (dostosowanie w SIOEZ – grupa VIII. lub IX.)	
Tabela 1.8	Podstawa uprawnienia	Zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza	
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania	
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków. 4a. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. ALBO 4b. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 4a i 4b wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko wtedy, gdy choroba zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i/lub pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania, o którym mowa w 4a i 4b, oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3. Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków. 4a. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która odczytuje zadania i zapisuje odpowiedzi zdającego. ALBO 4b. Korzystanie z pomocy osoby wspomagającej, która zapisuje odpowiedzi zdającego. Przyznanie dostosowania wymienionego w pkt. 4a i 4b wymaga wdrożenia zdającego do takiej formy współpracy z osobą wspomagającą. Możliwe tylko wtedy, gdy choroba zdającego utrudnia lub uniemożliwia zdającemu czytanie i/lub pisanie. Przyznanie tego sposobu dostosowania, o którym mowa w 4a i 4b, oznacza konieczność zamówienia arkusza dla osoby wspomagającej i obligatoryjne przeprowadzenie egzaminu w osobnej sali.	
Korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę. W przypadku zdającego korzystającego z aplikacji służącej do monitorowania stanu zdrowia będącej na wyposażeniu urządzenia telekomunikacyjnego, np. w przypadku zdającego ze stwierdzoną cukrzycą korzystającego z pompy insulinowej, dopuszcza się możliwość wniesienia takiego urządzenia do sali egzaminacyjnej i korzystania z niego w tej sali. W takim przypadku zdający może przystąpić do egzaminu w odrębnej sali – wskazane w przypadku absolwentów wymagających w czasie egzaminu pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego lub aplikacji mobilnej służącej do monitorowania stanu zdrowia, albo – jeżeli przystępuje do egzaminu w sali z innymi zdającymi – zdający nie losuje numeru stanowiska, przy którym pracuje podczas egzaminu; przewodniczący zespołu nadzorującego wskazuje stolik możliwie najbliższy stanowiska zespołu nadzorującego. Przed wejściem na salę egzaminacyjną zdający przekazuje urządzenie telekomunikacyjne przewodniczącemu zespołu nadzorującego, który upewnia się, że sygnały przychodzące są wyłączone i umieszcza to urządzenie na stole, przy którym pracuje ZN. Zdający sygnalizuje konieczność skorzystania z urządzenia przez podniesienie ręki.			

 Tabela 1.9	Uprawnieni do dostosowania	Zdający ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się : z dysleksją, dysgrafią, dyskalkulią, dysortografią (dostosowanie w SIOEZ – grupa X.)
	Podstawa uprawnienia	Opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Zapisywanie rezultatów w postaci dokumentacji z wykonania zadania lub zadań na komputerze. Możliwe tylko w sytuacji, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie pracy egzaminacyjnej.

 Tabela 1.10	Uprawnieni do dostosowania	Zdający z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym (dostosowanie w SIOEZ – grupa XI.)
	Podstawa uprawnienia	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
Część pisemna – możliwe dostosowania		Część praktyczna – możliwe dostosowania
1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3a. Zapewnienie obecności specjalisty – pedagoga resocjalizacji. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym. ALBO 3b. Zapewnienie obecności specjalisty – socjoterapeuty. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.		1. Przedłużenie czasu egzaminu nie więcej niż o 30 minut. 2. Przystąpienie do egzaminu w oddzielnej sali. 3a. Zapewnienie obecności specjalisty – pedagoga resocjalizacji. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym. ALBO 3b. Zapewnienie obecności specjalisty – socjoterapeuty. Możliwe tylko wtedy, gdy jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu ze zdającym.

dr hab. Robert Zakrzewski

 Dyrektor